

Ενημερωτικό Σημείωμα Η στρατηγική του ΕΣΠΑ 2007-2013

Ο εθνικός αναπτυξιακός σχεδιασμός για την περίοδο 2007-2013 ήταν αποτέλεσμα μίας απαιτητικής προσπάθειας σύνθεσης προτάσεων και συγκερασμού προτεραιοτήτων και μιας πολυεπίπεδης προσέγγισης που άγγιξε τις συνολικές αναπτυξιακές επιλογές της οικονομίας και της κοινωνίας της χώρας, τις κατευθύνσεις της Ε.Ε., την οικονομική συγκυρία και τις αντικειμενικές δυνατότητες αποτελεσματικής και αποδοτικής υλοποίησης των έργων.

Η προσπάθειά καθοδηγήθηκε από το αναπτυξιακό δυναμικό (potential) σε τομείς πολιτικής, στους οποίους η χώρα μας διαθέτει ισχυρά συγκριτικά, ανταγωνιστικά, πλεονεκτήματα, όπως το μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, η γεωγραφική θέση της χώρας, η επιχειρηματικότητα, το ενεργειακό δυναμικό, οι υπηρεσίες (ναυτιλία, τουρισμός, πολιτισμός, χρηματοπιστωτικός τομέας), η ψηφιακή οικονομία, οι κατασκευές

Στόχος της πολιτικής που διαμορφώσαμε ήταν η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων ολόκληρης της χώρας, η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου Κοινοτικού όρου για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς, με ταυτόχρονη άμβλυνση των ανισοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό, διαμορφώσαμε, τη στοχοθεσία του ΕΣΠΑ σε τέσσερα επίπεδα:

Πρώτο ήταν το επίπεδο των Στρατηγικών Στόχων.

Η στρατηγική του ΕΣΠΑ επικεντρώθηκε στη διασφάλιση των βέλτιστων πρακτικών υλοποίησης του κεντρικού στόχου της εθνικής αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής της χώρας εστιάζοντας σε τρία ειδικά θέματα:

Το πρώτο ειδικό θέμα ήταν η προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της επιχειρηματικότητας και η μεταξύ τους διασύνδεση. Η στρατηγική μας επικεντρώθηκε στην υποστήριξη της οικονομίας της γνώσης μέσα από την επιδίωξη της διαρκούς βελτίωσης της παραγωγής γνώσης από το σύνολο του παραγωγικού ιστού της χώρας, την κάλυψη του ελλείμματος στην έρευνα, καινοτομία και τεχνολογία, τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα κ.λπ.

Το δεύτερο ειδικό θέμα ήταν η επένδυση σε βιώσιμες υποδομές ως απαραίτητης προϋπόθεσης βελτίωσης της ελκυστικότητας της χώρας και της ποιότητας ζωής των πολιτών. Σημαντική θέση στη στρατηγική μας κατέλαβαν η ολοκλήρωση και οι λειτουργικές διασυνδέσεις δικτύων, η καλύτερη αξιοποίηση ολοκληρωμένων έργων (μεταφορές και περιβάλλον), καθώς και η ανάπτυξη και παροχή συναφών υπηρεσιών.

Το τρίτο ειδικό θέμα ήταν η ανάπτυξη ποιοτικού ανθρώπινου δυναμικού για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από την εισαγωγή νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας και με τη δυνατότητα ενσωμάτωσης καλών πρακτικών.

Η προαγωγή της διά βίου μάθησης, η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, η προσαρμοστικότητα εργαζομένων, εργοδοτών και επιχειρήσεων, η πρόσβαση στην εργασία, η δημιουργία νέων ευκαιριών και θέσεων εργασίας, αλλά και τα ενεργητικά μέτρα απασχόλησης, αποτέλεσαν τις κύριες επιλογές μας.

Δεύτερο ήταν το Επίπεδο των Θεματικών Προτεραιοτήτων.

Με βάση τους στρατηγικούς στόχους, προσδιορίσαμε τις πέντε θεματικές προτεραιότητες, οι οποίες εξειδίκευσαν τη στρατηγική στόχευση, επιδιώκοντας την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματός της μέσα από τους παρακάτω πέντε εξειδικευμένους γενικούς στόχους.

Πρώτον, την επένδυση στην παραγωγικό τομέα της οικονομίας για την αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων, την ανάπτυξη βιώσιμης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, την αύξηση της ζήτησης και τη γενική ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και των παρεχόμενων υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα, την αξιοποίηση του πλεονεκτήματος της χώρας στη διεθνή Κοινότητα και στις αγορές-στόχους, ως πύλης εισόδου στην ΕΕ και χώρου ανάπτυξης διεθνούς επιχειρηματικότητας.

Δεύτερον, το θεσμικό περιβάλλον για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων πολιτικών και την αποτελεσματική εφαρμογή τους καθώς και για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Τρίτον, την κοινωνία της γνώσης και την καινοτομία, για τη βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο, για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, την ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογίας και την προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικών παραγόντων αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης, την ψηφιακή σύγκλιση της χώρας μέσα από την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Τέταρτον, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, για την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση, την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης, τη δημιουργία αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης, την ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων με την άμεση σύνδεσή τους με τις εθνικές πολιτικές προτεραιότητες, δηλαδή ανάπτυξη-απασχόληση-κοινωνική συνοχή.

Πέμπτον, την ελκυστικότητα της Ελλάδας και των περιφερειών της, ως τόπου επένδυσης, εργασίας και διαβίωσης για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας, την ενίσχυση της συμβολής του ενεργειακού τομέα στην ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια και την αειφόρο ανάπτυξη, την αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, την άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής και την ανάδειξη του πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης.

Τρίτο ήταν το Επίπεδο των Χωρικών Προτεραιοτήτων.

Η χωρική εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων αποτελούσε κρίσιμο στοιχείο της εθνικής μας στρατηγικής για την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και την επίτευξη διαχρονικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων στην οικονομία κάθε περιφέρειας. Έτσι, η στρατηγική της περιφερειακής ανάπτυξης εστίασε στη διαμόρφωση ευρύτερων και περισσότερο ανταγωνιστικών χωρικών ενοτήτων με την εφαρμογή προσαρμοσμένης αναπτυξιακής στρατηγικής και τη δημιουργία ενός μικρού αριθμού ανταγωνιστικών πόλων ανάπτυξης σε αυτές. Στο πλαίσιο αυτό, με σκοπό την καλύτερη αντιμετώπιση των προκλήσεων καθώς και των προβλημάτων περιφερειακής ανάπτυξης, αποφασίσαμε τη διαμόρφωση πέντε ευρύτερων χωρικών ενοτήτων με απώτερο στόχο την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών της χώρας.

Οι πέντε χωρικές ενότητες είναι οι εξής: (1) Μακεδονίας-Θράκης (περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας), (2) Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, (3) Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου, (4) Κρήτης, Νήσων Αιγαίου (Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου) και (5) Αττικής. Σημειώνω εδώ ότι βάση για τις πέντε αυτές χωρικές ενότητες αποτέλεσε επιστημονική μελέτη που εκπονήσαμε για τη δημιουργία Μειζόνων Περιφερειών (βλ. Ενημερωτικό Σημείωμα 14).

Η στρατηγική μας αυτή ολοκληρώθηκε με τη χωρική της διάσταση, την εισαγωγή δηλαδή συγκεκριμένων στόχων άμεσα συνδεδεμένων με τον χώρο, οι οποίοι και προσδιορίζουν το περιεχόμενο της χωρικής ανάπτυξης: την ανάπτυξη ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού αστικού συστήματος και μιας νέας σχέσης πόλης-υπαίθρου, την εξασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση, καθώς και την αειφόρο ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Έτσι, αναδείχθηκαν πέντε χωρικές προτεραιότητες: Η βιώσιμη αστική ανάπτυξη, η ανάπτυξη ορεινών περιοχών, η ανάπτυξη νησιωτικών περιοχών, η ανάπτυξη αγροτικών περιοχών και περιοχών που συνδέονται με την αλιεία και η διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία (ο αποκαλούμενος και «Στόχος 3»).

Το τέταρτο και τελευταίο επίπεδο ήταν οι Ειδικόί Στόχοι και τα Κύρια Μέσα επίτευξής τους.

Στο επίπεδο αυτό περιλάβαμε την εξειδίκευση των Γενικών Στόχων καθώς και των Κύριων Μέσων με τα οποία θα επιτευχθούν.

Οι θεματικές προτεραιότητες που επιλέξαμε στο ΕΣΠΑ, τις οποίες και χρηματοδοτήσαμε ισόρροπα ώστε η βασική μας επιδίωξη να μην εξαρτάται από την επιτυχία της πιο ευνοημένης χρηματοδοτικά, συνδύασαν άριστα Συνοχή και Στρατηγική της Λισαβόνας.

Για πρώτη φορά σε στρατηγικό κείμενο της χώρας εξειδικεύτηκαν οι προτεραιότητες αυτές ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου (μητροπολιτικά κέντρα και μεσαίου μεγέθους πόλεις, ορεινές περιοχές, νησιωτικά συμπλέγματα, αγροτικές περιοχές ή περιοχές που συνδέονται με την αλιεία) και τέθηκαν στόχοι άμεσα συνδεδεμένοι με αυτόν.

Για πρώτη, επίσης, φορά, δόθηκε τόσο μεγάλη έμφαση στην περιφερειακή διάσταση με την ανάπτυξη στρατηγικής για κάθε χωρική ενότητα με κατάλληλη εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, ιδίως εκείνων για το ανθρώπινο δυναμικό, και προετοιμάστηκε η μετάβαση από τις επιδοτήσεις στην παροχή δανεισμού με ευνοϊκούς όρους μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων που θα μπορέσουν να προωθήσουν τη μόχλευση κεφαλαίων.

Το περιφερειακό σκέλος του ΕΣΠΑ

Χωρική ενότητα Μακεδονίας-Θράκης

(Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας)

Το αναπτυξιακό όραμα της Μακεδονίας - Θράκης για την περίοδο 2007 – 2013 συμπυκνώνεται στη δημιουργία μιας βιώσιμης ανταγωνιστικής περιφερειακής οικονομίας με έντονο εξωστρεφή προσανατολισμό και εσωτερική οικονομική, κοινωνική, χωρική και διοικητική συνοχή. Ο προσανατολισμός αυτός στηρίζεται στην ανάδειξη του ρόλου της

χωρικής ενότητας ως κόμβου ενέργειας και μεταφορών διεθνούς ακτινοβολίας, στην ενίσχυση του πολυκεντρικού αστικού συστήματός της με τις αναδυόμενες δικτυώσεις μεταξύ συγκεκριμένων αστικών κέντρων και στην αναβάθμιση του ρόλου του μητροπολιτικού κέντρου της Θεσσαλονίκης σε κέντρο υπηρεσιών και καινοτομίας.

Ο στόχος είναι πολυλειτουργικός και δίνει έμφαση στην: • αξιοποίηση της θέσης της χωρικής ενότητας στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ειδικότερα των Βαλκανίων, καθώς και της εγγύτητας στις αναδυόμενες αγορές της Μαύρης Θάλασσας και της Ανατολικής Μεσογείου. • υποστήριξη της καινοτομικής επιχειρηματικότητας, ώστε να αναπτυχθούν ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και να δοθεί μια σημαντική ώθηση στην αύξηση της απασχόλησης. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται η ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η συγκρότηση της περιφερειακής αγοράς εργασίας σύμφωνα με τις ανάγκες μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής αναβάθμισης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων και της παραγωγικότητας της εργασίας. • ισόρροπη και βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων και μεγαλύτερη συμμετοχή όλων στα αποτελέσματα της ανάπτυξης. Η άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων θα συμβάλει στη συνοχή του βορειοελλαδικού χώρου, στη δημιουργία περιφερειακής συνείδησης, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των περιφερειακών πολιτικών και δράσεων, στη δημιουργία λειτουργικών δικτυώσεων, σε κοινές δράσεις και στη δημιουργία μιας συμπαγούς χωρικής ενότητας.

Κύρια αναπτυξιακή επιλογή για την **Κεντρική Μακεδονία**, τόσο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων όσο και για την εκμετάλλευση ευκαιριών στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης, είναι η ανάπτυξη μιας περιφερειακής στρατηγικής για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα, με στόχο το μετασχηματισμό της σε περιοχή καινοτομίας, ισόρροπης και αιεφόρου ανάπτυξης. Παράλληλα, η γεωγραφία της περιοχής διαμορφώνει ένα εξαιρετικά ευνοϊκό υπόβαθρο για την ανάπτυξη της Κεντρικής Μακεδονίας και της Θεσσαλονίκης και τη διαμόρφωσή της σε μητροπολιτικό βαλκανικό Κέντρο, αλλά και πόλο διακρατικής συνεργασίας και ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης.

Σημαντικές προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων μεταφορών και η βελτίωση της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας, τόσο στο επίπεδο του ΠΣΘ (με παρεμβάσεις που στοχεύουν στη βελτίωση των μεταφορικών υποδομών εντός της μητροπολιτικής περιοχής) όσο και στην ευρύτερη περιφέρεια. Παράλληλα, ο ρόλος της Περιφέρειας στη ΝΑ Ευρώπη και ιδιαίτερα στα Βαλκάνια αναμένεται να ενισχυθεί μέσω της ολοκλήρωσης ένταξης της στα διευρωπαϊκά δίκτυα, της αύξησης των διασυνοριακών διευκολύνσεων και της ανάπτυξης των συνδυασμένων μεταφορών.

Η ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα επιτευχθεί μέσω της τόνωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στους κλάδους του δευτερογενή και του τριτογενή που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, την παροχή υπηρεσιών στήριξης προς τις επιχειρήσεις με στόχο την αναβάθμιση της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας ιδιαίτερα σε κλάδους πλήττονται από τον διεθνή ανταγωνισμό, την ενδυνάμωση του περιφερειακού ιστού ερευνητικών, επιχειρηματικών και καινοτομικών δομών (Ζώνη Καινοτομίας Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Πόλος Καινοτομίας Κεντρικής Μακεδονίας, σύστημα Θερμοκοιτών, spin-off εταιρειών, clusters τεχνολογικών εταιρειών), της προώθησης της χρήσης ΤΠΕ και της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις της Περιφέρειας αλλά και της προώθησης της τοπικής επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ.

Τέλος, σημαντική θέση στη στρατηγική κατέχουν δράσεις προστασίας και ανάδειξης του φυσικού –δομημένου περιβάλλοντος, ολοκληρωμένης διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και σημαντικών φυσικών οικοσυστημάτων καθώς και Βελτίωσης και ορθολογικής διαχείρισης των υποδομών περιβάλλοντος.

Στη **Δυτική Μακεδονία** έμφαση θα δοθεί στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας του τομέα της ενέργειας βελτιώνοντας τη διασύνδεσή της με το τοπικό παραγωγικό σύστημα, ενώ εξαιρετικής σημασίας είναι και η δημιουργία μόνιμης δομής Περιφερειακού Πόλου Καινοτομίας για την Ενέργεια. Επιπλέον, η στρατηγική θα εστιάσει στη διαφοροποίηση και τον εμπλουτισμό της παραγωγικής δομής με την υιοθέτηση της καινοτομίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, έμφαση θα δοθεί στο σχεδιασμό και την υλοποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Έρευνας και Καινοτομίας με έμφαση στη διαμόρφωση και την υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε επιλεγμένα clusters της Περιφέρειας.

Τέλος, θα επιδιωχθούν η ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας με την παράλληλη υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών αξιοποίησης και επανάχρησής τους, η διαχείριση των στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων καθώς και η αποκατάσταση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού και ακουστικού περιβάλλοντος.

Στην **Ανατολική Μακεδονία - Θράκη** που παρουσιάζει μεγαλύτερο αναπτυξιακό έλλειμμα, η στρατηγική θα εστιάσει σε επιλογές που θα διασφαλίσουν υψηλό ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ για την επίτευξη της σύγκλισης. Ετσι, προτεραιότητα θα δοθεί στην ολοκλήρωση των υποδομών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των κάθετων οδικών αξόνων και πολύτροπων μεταφορών (μεθοριακοί σταθμοί αλλά και στην προσαρμογή του σχεδιασμού των τμημάτων σύνδεσης της Εγνατίας με χώρους οικονομικών δραστηριοτήτων. Ακόμη, ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στην προσέλκυση νέων επενδύσεων με στόχο τις νέες γειτονικές αγορές, έτσι ώστε να επιτευχθεί η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων. Παράλληλα, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών συναλλαγών και υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας. Παράλληλα, θα επιδιωχθεί η ολοκλήρωση των αστικών ευρυζωνικών υποδομών, η δημιουργία ευρυζωνικών ή ασύρματων δικτύων στους τουριστικούς πόλους και η ενσωμάτωσή τους στην Περιφερειακή οικονομία. Έμφαση τέλος θα δοθεί στην αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος (π.χ. προστασία της ποιότητας επιφανειακών και υπόγειων υδάτων) και την ορθολογική διαχείριση ενεργειακών πόρων, αξιοποιώντας τα γεωθερμικά αποθέματα (εναλλακτικές μορφές ενέργειας).

Χωρική ενότητα Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων

Διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χωρικής ενότητας, η επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης και η αύξηση της παραγωγικότητας για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Τρεις αναπτυξιακές προτεραιότητες εξειδικεύουν τη στρατηγική στόχευση της χωρικής ενότητας: 1) Ελκυστικότητα της περιοχής προγραμματισμού ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης, 2) Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας στην περιοχή προγραμματισμού και 3) Άμβλυνση ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών ανισοτήτων.

Η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** θα εστιάσει στην ανάπτυξη αλλά και την επιτάχυνση ολοκλήρωσης των υποδομών και των υπηρεσιών (π.χ. ολοκλήρωση μεγάλων έργων μεταφορικών υποδομών) και συγκεκριμένα η δημιουργία και λειτουργία του Δυτικού Άξονα της ΠΑΘΕ Κόρινθος-Πάτρα) που θα συμβάλουν στη βελτίωση του επιπέδου μεταφορών και θα δράσουν ως αναπτυξιακό εργαλείο οικονομικής αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού για το

σύνολο της χωρικής ενότητας. Σημαντική θέση επίσης κατέχουν παρεμβάσεις στο πλαίσιο συνδυασμένων μεταφορών (ανάπτυξη εμπορευματικών σταθμών). Έμφαση θα δοθεί επίσης στην αύξηση των επενδύσεων σε τομείς έντασης γνώσης και τον αναπροσανατολισμό του παραγωγικού δυναμικού σε υπηρεσίες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ειδικότερα, θα επιδιωχθεί η προώθηση και ενίσχυση της συνεργασίας ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικών ινστιτούτων και επιχειρήσεων, η ίδρυση νέων και ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και νέες τεχνολογίες αλλά και η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων με την αξιοποίηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Περιφέρειας.

Δεδομένων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων από πλευράς κλίματος, γεωγραφικής θέσης, φυσικών και αρχαιολογικών-πολιτιστικών πόρων σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής θα αποτελέσει η ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη με έμφαση στις ειδικές –εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Έμφαση, τέλος, θα δοθεί σε παρεμβάσεις προστασίας και βελτίωσης του αστικού και δομημένου περιβάλλοντος (π.χ. ανάπτυξη περιβαλλοντικών υποδομών επεξεργασίας διαχείρισης και αξιοποίησης στερεών και υγρών αποβλήτων) αλλά και στην αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Η **Περιφέρεια Πελοποννήσου** θα στοχεύσει στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της με την ολοκλήρωση των υποδομών για τη λειτουργική διασύνδεση των περιοχών της ενδοχώρας μεταξύ τους αλλά και με τα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας που συγκεντρώνουν σημαντικές υπηρεσίες περιφερειακής και τοπικής κλίμακας. Ειδικότερα, θα δοθεί έμφαση στην ολοκλήρωση των βασικών οδικών αξόνων αλλά σε συμπληρωματικές παρεμβάσεις σε δευτερεύουσες συνδέσεις (π.χ. ημιαστικές ή ορεινές περιοχές).

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί επίσης στην ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και στην παραγωγική διαδικασία και την εφαρμογή καινοτομιών. Στο πλαίσιο αυτό, θα επιδιωχθεί ειδικότερα η συνεργασία φορέων με ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτομικών μεθόδων παραγωγής π.χ. στον αγροτικό τομέα. Επιπλέον, έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη και την προώθηση της χρήσης ΤΠΕ από τις υπηρεσίες δημοσίου για την εξυπηρέτηση των πολιτών (και ειδικότερα στις απομακρυσμένες περιοχές), αλλά και στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών. (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο). Έμφαση τέλος θα δοθεί στην αξιοποίηση των αξιόλογων φυσικών και αρχαιολογικών/πολιτιστικών χώρων με τη συντήρηση και την ανάδειξη ιστορικών τόπων και μνημείων αλλά και την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Η **Περιφέρεια Ιονίων Νήσων** θα εστιάσει στην αναβάθμιση της ποιότητας και τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με νέες και εναλλακτικές δυνατότητες προσαρμοσμένες στην τοπική ταυτότητα, σε συνδυασμό με τη διαφοροποίηση και τον αναπροσανατολισμό της οικονομίας του αγροτικού χώρου και τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης του δευτερογενή τομέα. Έμφαση θα δοθεί και στη βελτίωση των συνεργασιών των δημόσιων ερευνητικών φορέων (αξιοποίηση του Ιονίου Πανεπιστημίου) με επιχειρήσεις και παραγωγικούς φορείς, για την ενίσχυση της παραγωγής εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογίας, τη σύνδεση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας και τον προσανατολισμό των τοπικών παραδοσιακών κλάδων και των νέων επιχειρήσεων σε κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. Επίσης, θα επιδιωχθεί η ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε περιοχές με ειδικά χαρακτηριστικά και αναπτυξιακή τοπολογία, όπως σε αστικές, απομονωμένες, μειονεκτικές, παράκτιες περιοχές, με σκοπό την συμβολή στην επίτευξη της χωρικής συνοχής. Με δεδομένο τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των νησιών θα δοθεί έμφαση τόσο στις μεταξύ τους συνδέσεις (θαλάσσιες συνδέσεις και υποδομές λιμένων) όσο και στις συνδέσεις των νησιών με τον ηπειρωτικό κορμό της χωρικής ενότητας. Τέλος, έμφαση θα δοθεί στον εμπλουτισμό και τη βελτίωση υδάτων για ύδρευση, ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμό των δικτύων άντλησης και διανομής πόσιμου νερού, με προτεραιότητα στις

περιοχές που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα. Ειδική μέριμνα θα ληφθεί για την υλοποίηση σχεδιασμού διαχείρισης αποβλήτων σε συνδυασμό με περιβαλλοντική αποκατάσταση περιοχών.

Χωρική ενότητα Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ελκυστικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας με τη βελτίωση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής και την υιοθέτηση αιφορικών μεθόδων ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και διαχείρισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με τη δυναμική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χωρικής ενότητας σε ένα νέο περιβάλλον όπου κύριο ρόλο διαδραματίζει η επένδυση στην γνώση, την ποιότητα, την καινοτομία και τα δίκτυα. Τα αστικά κέντρα αποτελούν τα δυναμικά σημεία στα οποία θα στηριχθεί η συνολική αναπτυξιακή προσπάθεια.

Η στρατηγική εστιάζει στην ολοκλήρωση του μεταφορικού ιστού και τη λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών υποδομών, που θα συμβάλουν στη μείωση της ενδοπεριφερειακής ανισορροπίας, θα ενθαρρύνουν τη διαπεριφερειακή συνεργασία και θα συμβάλουν στην ενδυνάμωση των περιφερειακών πόλων ανάπτυξης. Κοινή συνιστώσα αποτελεί και η έμφαση στην επένδυση στη γνώση και την καινοτομία για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της χωρικής ενότητας.

Η **Περιφέρεια Θεσσαλίας** θα εστιάσει στη διαμόρφωση καινοτομικού περιβάλλοντος, που θα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια με την προώθηση συνεργασιών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και παραγωγικών φορέων. Επίσης θα δώσει έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας και υπηρεσιών με την ενίσχυση συλλογικών μορφών δράσης των επιχειρήσεων.

Παράλληλα έμφαση θα δοθεί στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας με την οργάνωση της τουριστικής ανάπτυξης των θεσσαλικών περιοχών με γνώμονα τη διαφύλαξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Ειδικότερα, θα επιδιωχθεί η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τουριστική δραστηριότητα, γεωργική ρύπανση, υπερ-αλίευση αλλά και η ορθολογική διαχείριση των υδάτων.

Η **Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας** θα προωθήσει την ανασυγκρότηση του παραγωγικού της ιστού προς τομείς, κλάδους και υπηρεσίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, οι οποίοι ενσωματώνουν τις εξελίξεις στην τεχνολογική πρόοδο και στην καινοτομία με τρόπο που να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο συνεργιών μεταξύ των τριών τομέων παραγωγής, του πρωτογενή τομέα στις πεδινές περιοχές και των ήπιων και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ορεινή της ενδοχώρα και την Εύβοια. Επιπλέον, η στρατηγική θα εστιάσει στην ενίσχυση του τοπικού ερευνητικού δυναμικού και την προσέλκυση ερευνητών από το εξωτερικό και την προώθηση της συμμετοχής ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων σε κοινές δράσεις με άλλες χώρες της ΕΕ.

Σημαντικό στόχο αποτελεί η ολοκλήρωση του Διευρωπαϊκού Δικτύου καθώς και των τροφοδοτικών αξόνων του και των συνδέσεων με τις κύριες πύλες της χώρας. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στη διασφάλιση της προστασίας και της αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος από την αυθαίρετη οικιστική δραστηριότητα αλλά και στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την ανάπτυξη αιφορικών μεθόδων αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας. Τέλος, έμφαση θα δοθεί στην αποδοτικότερη και περιβαλλοντικά αναβαθμισμένη αξιοποίηση των εγχώριων ενεργειακών πόρων και την προώθηση των ΑΠΕ.

Στην **Περιφέρεια Ηπείρου** θα επιδιωχθεί η ολοκλήρωση των υποδομών μεταφορών (Εγνατία οδός και ανάπτυξη συνδέσεων) αλλά και υποδομών διαμεταφορικού εμπορίου, η οποία και θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εκπλήρωση του στόχου για ανάδειξη της Ηπείρου σε Δυτική Πύλη της Χώρας προς την ΕΕ και τα Βαλκάνια, θα συμβάλει στην ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, στην βελτίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, στη διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών σε υπηρεσίες που προσδιορίζουν την ποιότητα ζωής. Παράλληλα, έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση των τηλεπικοινωνιών με την ταυτόχρονη πρόσβαση σε ευρυζωνικές γραμμές αλλά και την ανάπτυξη ασύρματων δικτύων και ψηφιακών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές.

Επίσης, θα προωθηθεί η καινοτομική ικανότητα και επιχειρηματική ανταγωνιστικότητα με την ενίσχυση της έρευνας για τη δημιουργία νέων προϊόντων, την περαιτέρω αξιοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την. Ετσι, θα προωθηθεί ιδίως η δημιουργία – ανάπτυξη περιφερειακών πόλων καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας για την Ήπειρο και η ανάπτυξη δικτύων για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τη διερεύνηση των τεχνολογικών προοπτικών σε επιλεγμένους κλάδους. Για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος θα προωθηθεί η δημιουργία οργανωμένων χώρων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η ενίσχυση μηχανισμών ή κέντρων παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών υποστήριξης στις ΜΜΕ.

Δεδομένου ότι το φυσικό περιβάλλον αποτελεί για την Ήπειρο ένα από τα σημαντικότερα αναπτυξιακά της πλεονεκτήματα, όπως η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία και οι ήπιες μορφές τουρισμού σε συνδυασμό με το κυρίαρχο τουριστικό πρότυπο στις παραθαλάσσιες περιοχές, η Περιφέρεια θα επιδιώξει την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Έμφαση θα δοθεί και σε δράσεις ανάδειξης και συντήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς της υπαίθρου. Τέλος έμφαση θα δοθεί και στην κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων ολοκληρωμένης διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και οικοσυστημάτων- Περιοχές NATURA 2000.

Χωρική ενότητα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου (Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου)

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανάδειξη της ελκυστικότητας της αναπτυξιακής χωρικής ενότητας Κρήτης και νήσων Αιγαίου, σε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης. Ο στόχος θα επιτευχθεί με έμφαση στη λειτουργική ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή διασύνδεση των περιοχών της χωρικής ενότητας, με την ανάπτυξη υποδομών μεταφορών και τη χρήση ΤΠΕ. Επίσης, θα ενισχυθεί η καινοτόμος επιχειρηματικότητα, με την παράλληλη ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών, την αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων ως συγκριτικό πλεονέκτημα και την προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Τέλος, ο στόχος της διασφάλισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων θα επιδιωχθεί σε συνδυασμό με την αξιοποίηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Στην **Περιφέρεια Κρήτης**, για την αναβάθμιση του ρόλου της στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου στη βάση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της, θα προωθηθεί ανάδειξη του Ηρακλείου σε εμπορευματικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή, με δεδομένη την ύπαρξη άλλων ισχυρών και ήδη ανεπτυγμένων λιμανιών, τόσο στην ανατολική όσο και στην κεντρική Μεσόγειο. Μέσα από την αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων, δηλ. της θέσης και υφιστάμενης τεχνολογικής υποστήριξης και εμπειρίας, θα προωθηθεί η ανάδειξη της σε κέντρο τηλεπικοινωνιακό, διασυνδέοντας την Ευρωπαϊκή Ένωση με την ΝΑ Μεσόγειο, ενώ η σημαντική συγκέντρωση ακαδημαϊκών, ερευνητικών και τεχνολογικών ιδρυμάτων δημιουργούν θετικές προϋποθέσεις για την ανάδειξη της Κρήτης σαν Κέντρο Τηλεματικών Εφαρμογών και Υπηρεσιών.

Παράλληλα, καίριας σημασίας είναι η ολοκλήρωση και η αναβάθμιση του οδικού δικτύου και των λιμένων της Περιφέρειας, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, με απώτερο σκοπό την ουσιαστική βελτίωση του επιπέδου προσβασιμότητας, βασικής παραμέτρου βελτίωσης της ελκυστικότητας της Περιφέρειας και συνακόλουθα της αναβάθμισης της συνολικής ανταγωνιστικότητάς της.

Μέσω της προσέλκυσης επενδύσεων για ΑΠΕ σε συνδυασμό με δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, σε συνεργασία και με τον ιδιωτικό τομέα, θα χρησιμεύσει ως πιλοτική Περιφέρεια - κέντρο ανταλλαγής εμπειριών και μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας για εφαρμογές ΑΠΕ στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο. Επιπλέον, θα δοθεί έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών των Ερευνητικών Ιδρυμάτων της Κρήτης με στόχο την παραγωγή νέας γνώσης και την εν συνεχεία μετατροπή της σε καινοτομικά προϊόντα, σε τομείς που ενδιαφέρουν τον παραγωγικό ιστό της Κρήτης, αλλά και της χώρας γενικότερα. Στο πλαίσιο αυτό, θα επιδιωχθεί η υποστήριξη των επιχειρήσεων προκειμένου να παραγάγουν υπηρεσίες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και υψηλής τεχνολογίας. Τέλος, θα δοθεί έμφαση στην ευρύτερη διάδοση και την αξιοποίηση των ΤΠΕ, για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας. Τέλος, έμφαση θα δοθεί και στον επαναπροσδιορισμό του τουριστικού προϊόντος και τη διασύνδεσή του με την πολιτιστική κληρονομιά.

Η **Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου**, θα εστιάσει στη βελτίωση της προσπελασιμότητας και της διασύνδεσης των νησιών της Περιφέρειας με τα υπόλοιπα νησιά του Αιγαίου, καθώς και με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας. Ετσι, θα δώσει έμφαση στην ανάπτυξη λιμένων και τη βελτίωση των θαλάσσιων συνδέσεων. Παράλληλα, θα δώσει έμφαση στην προώθηση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας με έμφαση στην ενσωμάτωσή τους στον παραγωγικό ιστό της χώρας ως παράγοντα ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, θα επιδιώξει τη συμμετοχή στα προγράμματα και δράσεις της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας των υπόλοιπων περιφερειών. Η επιλογή αυτή, ως προτεραιότητα ανάπτυξης κατά την νέα προγραμματική περίοδο, θα γίνει αφορμή να προωθήσει άμεσα την διαπεριφερειακή και διακρατική συνεργασία. Έμφαση θα δοθεί και στη βελτίωση υπηρεσιών και εφαρμογών για τον πολίτη (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, διοικητική κάλυψη με καινοτόμες εφαρμογές) ιδίως στις απομακρυσμένες περιοχές αλλά και στην προώθηση της χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) από επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Τέλος, η Περιφέρεια θα εστιάσει σε παρεμβάσεις ποιοτικής αναβάθμισης του τουριστικού και πολιτιστικού προϊόντος και τη διασύνδεση με την πολιτιστική κληρονομιά και τα τοπικά προϊόντα, ενώ παράλληλα θα προωθηθούν δράσεις προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος από φαινόμενα εξάντλησης πανίδας αλλά και ρύπανσης αλλά και δράσεις επεξεργασίας υδάτων (λύματα).

Η **Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου** θα εστιάσει στη βελτίωση της διασύνδεσης των νησιών της με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, αλλά και τη λειτουργική και χωρική διασύνδεση των νησιών μεταξύ τους, με παράλληλη ενδυνάμωση της προσπελασιμότητας από και προς τις εσωτερικές ζώνες των νησιών με τα διοικητικά, οικονομικά / παραγωγικά κέντρα των νησιών, καθώς και με τις πύλες εισόδου / εξόδου της Περιφέρειας (αεροδρόμια, λιμάνια). Έμφαση θα δοθεί και στην ενίσχυση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας σε δραστηριότητες συμπληρωματικές στον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα, ενώ θα επιδιωχθεί και η εγκατάσταση και η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (πχ ευρυζωνικά δίκτυα) για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών, ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές. Παράλληλα, μεγάλη σημασία στη στρατηγική θα δοθεί στη βελτίωση των συνθηκών προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, με δεδομένο ότι το φυσικό περιβάλλον ανάγεται πλέον στον

κυρίαρχο πλουτοπαραγωγικό της πόρο, για την προώθηση και επίτευξη του στόχου της, για αιεφόρο / βιώσιμη ανάπτυξη. Έτσι, θα προωθηθούν παρεμβάσεις όπως Αποτελεσματική διαχείριση απορριμμάτων, Ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση και διανομή του πόσιμου νερού, για μείωση των απωλειών και κάλυψη των αναγκών, κάλυψη κατά το μεγαλύτερο δυνατό μέρος των αναγκών επέκτασης και αντικατάστασης δικτύων αποχέτευσης και εγκαταστάσεων ΕΕΛ για την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων.

Χωρική ενότητα Αττικής

Ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Περιφέρειας Αττικής, ως ευρωπαϊκής μητρόπολης στο χώρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου. Η επίτευξη του οράματος θα εστιάσει στην προσπάθεια καθιέρωσης της Περιφέρειας ως Διεθνούς Επιχειρηματικού Κέντρου, τη βελτίωση της εξωστρέφειας του τοπικού παραγωγικού συστήματος και τη διευκόλυνση της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων μέσω της ενθάρρυνσης της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και τεχνολογίας και της διάδοσης και αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.

Η βελτίωση της ελκυστικότητας της Αττικής συναρτάται άμεσα με την ποιότητα των υποδομών της. Έτσι, κρίσιμης σημασίας για την Αττική θα είναι οι παρεμβάσεις αναβάθμισης-επέκτασης του τομέα αστικών μεταφορών αλλά και βελτίωσης συγκοινωνιακών υποδομών, για τη βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών αλλά και την αύξηση του μεριδίου των μέσων μαζικής μεταφοράς στη μετακίνηση θα ενισχύσουν τις κοινωνικές και οικονομικές τάσεις που ήδη διαφαίνονται και θα επιτρέψουν την προσέγγιση στο μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, μείζονος σημασίας ενίσχυση του ρόλου της Αττικής σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης σαν κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου και βασική πύλη εισόδου στην Ε.Ε είναι και η ολοκλήρωση του συστήματος συνδυασμένων μεταφορών για την καλύτερη διασύνδεση με τα λιμάνια και τους μεγάλους οδικούς διαπεριφερειακούς άξονες (π.χ. συντονισμένη ανάπτυξη των Εμπορευματικών Κέντρων της Περιφέρειας στην Ανατολική Αττική: Λαύριο –Μενίδι).

Για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της Περιφέρειας και την ανάδειξη της Αττικής Μητρόπολης ως πόλου ανταγωνιστικότητας, επιχειρηματικών ευκαιριών και καινοτομίας, η στρατηγική θα εστιάσει στην προώθηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ΕΤΑ, εστιασμένων σε κλάδους υψηλής προτεραιότητας που θα συμβάλουν στην αναδιάρθρωση των παραγωγικών τομέων προς τομείς, νέα προϊόντα και υπηρεσίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και πιο φιλικά προς το περιβάλλον. Ακόμη, προτεραιότητα θα δοθεί στην εφαρμογή δράσεων που συμβάλλουν στη μετατροπή της γνώσης σε καινοτομικά προϊόντα, διαδικασίες και υπηρεσίες από υπάρχουσες ή νέες επιχειρήσεις (spin-offs), στη δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων (start-ups), στην υποβοήθηση μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας προς τις επιχειρήσεις αλλά και στην ενίσχυση άυλων (soft) υποδομών που προάγουν ευθέως την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, όπως η προώθηση της δημιουργίας τεχνολογικών πάρκων και της δικτύωσής τους μέσω συσπειρώσεων (clustering) με Πανεπιστήμια και άλλους ερευνητικούς φορείς, η δημιουργία δικτύων επίδειξης για την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των ΜΜΕ, δίκτυα καινοτομίας, διαχείρισης γνώσης, προσαρμοστικότητας κ.λπ.).

Έμφαση θα δοθεί σε υποδομές διαχείρισης των υγρών και στερεών αποβλήτων, στην εναρμόνιση με τις σχετικές οδηγίες της ΕΕ και τη μείωση του κινδύνου από φυσικές καταστροφές, τομέα που η Περιφέρεια Αττικής παρουσιάζει υψηλή επικινδυνότητα (πυρκαγιές, πλημμύρες).

Έμφαση τέλος θα δοθεί στη μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα στα διάφορα γεωγραφικά τμήματα της με παρεμβάσεις προώθησης της κοινωνικής ενσωμάτωσης και των ίσων ευκαιριών, ιδιαίτερα σε θύλακες με υποβαθμισμένη ποιότητα ζωής και λειτουργία της πόλης που υστερούν ως προς την οικονομική ανάπτυξη, αφού υπάρχει σημαντική συγκέντρωση ευαίσθητων για τον κοινωνικό αποκλεισμό ομάδων πληθυσμού όπως είναι οι εθνικές μειονότητες, οι μετανάστες, οι νέοι και οι γυναίκες.

Τέλος, έμφαση θα δοθεί σε παρεμβάσεις που θα στοχεύουν στο μετασχηματισμό του αστικού τοπίου μέσω της αναζωογόνησης συγκεκριμένων περιοχών, την εφαρμογή εκτεταμένων αναπλάσεων και την ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, π.χ. ευρείας κλίμακας παρεμβάσεις που αφορούν είτε στην αξιοποίηση μητροπολιτικών πάρκων, είτε στην αξιοποίηση ζωνών με ομοιογενή χαρακτηριστικά και σημαντικές προοπτικές προσέλευσης δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας (βιομηχανία, εμπόριο, logistics, έρευνα και ανάπτυξη-διάχυση τεχνολογίας, υπηρεσίες, αναψυχή, τουρισμός-πολιτισμός, ναυτιλία κ.λπ.). Μπορεί π.χ. να περιληφθεί η πιλοτική αξιοποίηση περιοχών, με έμφαση στη συνδυαστική αναζωογόνηση υποβαθμισμένης περιοχής (όπως π.χ. Βοτανικός), με αποσυμφόρηση και μεταφορά δραστηριοτήτων από κορεσμένη περιοχή (όπως π.χ. Λ. Αλεξάνδρας), η αξιοποίηση τμήματος του παραλιακού μετώπου της Αττικής αλλά και η αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων και η ανάδειξη εγκαταστάσεων και λειτουργιών μητροπολιτικού χαρακτήρα.